Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: streda, 7. decembra 2022 21:23
Komu: oszp.SL@minv.sk
Predmet: OU-SL-OSZP-2022/008191-017 (EIA: Zariadenie na zber a zhodnocovanie odpadov, Stará Ľubovňa)

Odvolanie voči rozhodnutiu Okresného úradu Stará Ľubovňa zo zisťovacieho konania č. OU-SL-OSZP-2022/008191-017

Voči rozhodnutiu Okresného úradu Stará Ľubovňa zo zisťovacieho konania č. OU-SL-OSZP-2022/008191-017 zo dňa 21.11.2022 (https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/zariadenie-na-zber-zhodnocovanie-odpadov-stara-lubovna-1**) sa odvolávame, nakoľko sa domnievame o jeho nezákonnosti z nasledovných dôvodov:**

- Zberňa odpadov a rozšírenie ich činností ide cez limit pre zisťovacie konanie, najmä kovy a batérie. Technologicky tam nie je čo posudzovať, nie sú tam žiadne námietky verejnosti. Samozrejme navrhovatelia neriešia akékoľvek prvky zelenej infraštruktúry, iba v nevyhnutnom rozsahu svoju činnosť, čo považujeme za najväčší nedostatok. Podľa §2 písm.d zákona EIA *„Účelom zákona je najmä určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia.*“; v zmysle §17 ods.1 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. má navrhovateľ povinnosť *„predovšetkým opatreniami priamo pri zdroji, prechádzať znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia a minimalizovať nepriaznivé dôsledky svojej činnosti na životné prostredie.*“ Rozhodnutie nenapĺňa účel a ciele zákona z hľadiska zmierňovania invazívnej ľudskej činnosti v území zmierňujúcimi prvkami zelenej infraštruktúry.

  Ako zmierňujúce opatrenia žiadame určiť aspoň:
  a. Navrhovateľ zabezpečí aby areál prevádzky bol lemovaný drevinami kombinovanými s krami z dôvodu zabezpečenia záchytu prašnosti a hluku z prevádzky do okolitého prostredia (zelený plot).
  b. Pri rekonštrukcii budov navrhovateľ zabezpečí energetickú efektivitu navrhovaných konštrukčných úprav a tepelno-technických riešení, ktorá bude navrhnutá v zmysle zákona NR SR č.555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z. a vyhlášky MDVRR SR č. 364/2012 Z. z., tak, aby sa dosiahlo projektové a normované energetické hodnotenie budovy aspoň na úrovni nárokov kategórie podľa §3 ods.5 písm. i zákona NR SR č.555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (nevýrobné budovy spotrebúvajúce energie). Navrhovateľ taktiež pri rekonštrukcii administratívnej budovy vykoná technickú prípravu k inštalácií zelenej strechy alebo fotovoltaických panelov na strechu rozostavanej administratívnej budovy alebo na strechu budovy v areály prevádzky, ktorá je vhodnejšia na realizáciu fotovoltaických panelov a to na miestach, kde to bude z hľadiska statického posúdenia a efektívneho využitia slnečného potenciálu možné a účelné.
  c. Navrhovateľ rozdelí funkčne plochy prevádzky podľa potreby využitia prevádzky na nespevnené plochy a spevnené plochy. Spevnené plochy realizovať ako priepustné (napr.: štrk, riečny kameň, drvený kameň v kombinácii s izoláciou zachytávajúcou ropné deriváty) v miestach kde sa bude nakladať s inertnými odpadmi alebo nepriepustné v rámci priestorov, kde sa bude manipulovať s nebezpečnými odpadmi (napr.: betón, asfalt alebo iná celistvá vrstva).
  d. Na nevyužitých nespevnených plochách realizovať sadové úpravy vysiatím lúčnych trávnych porastov.

- Novelou vodného zákona sa od 1.januára 2022 sa v §73 ods.21 (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/20220801.html#paragraf-73.odsek-21) sa uložil nový povinný podklad rozhodnutia zo zisťovacieho konania a to stanovisko §16a ods.1 vodného zákona (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/20220801.html#paragraf-16a.odsek-1), o ktoré mal pred začatím zisťovacieho konania požiadať navrhovateľ a mala byť podkladom rozhodnutia. To sa nestalo a tak nebol v konaní zohľadnený povinný podklad zisťovacieho konania a neboli zákonom prikázaným spôsobom vyhodnotené vplyvy na životné prostredie; vinu má ako navrhovateľ, ktorý o toto záväzné stanovisko

nepožiadal ako aj úrad, ktorý netrval na jeho predložení. V konečnom dôsledku tak bolo rozhodnutie vydané v rozpore s §32 ods.1 správneho poriadku na základe neúplného zistenia skutkového stavu prejednávanej veci.

- Podľa §29 ods.3 zákona EIA (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-3) *„Ak sa rozhoduje o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať podľa tohto zákona, primerane sa použijú kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10, pričom príslušný orgán prihliada aj na stanoviská podľa § 23 ods. 4.“*

  Napadnuté rozhodnutie neobsahuje identifikáciu ktoré kritériá podľa prílohy č.10 k zákonu EIA (https://shorturl.at/lsABY) úrad pri rozhodovaní o ďalšom (ne)posudzovaní použil a ako ich vyhodnotil. Rozhodnutie je preto v tomto smere arbotrárne, svojvoľné a nepreskúmateľné.

  Podľa §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-12) *„(1) Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. (2) Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností.“*

  Z citovaného ustanovenia vyplýva, že aj pri rozhodnutí o ďalšom posudzovaní či neposudzovaní sa musí vychádzať nie z voľného posúdenia zámeru ale s aplikácie konkrétnych kritérií, pričom na ich vyhodnotenie sa použijú hmotno-právne normy osobitných zákonov, ktoré regulujú ten-ktorý vplyvy, či zložku životného prostredia, ktorého sa dané kritérium týka. Podľa čl.2 ods.2 Ústavy SR nesmie byť rozhodnutie úradu svojvoľné ale vždy založené na Ústave a zákonov; týka sa to aj rozhodnutia o ďalšom posudzovaní či neposudzovaní. **V danom prípade neboli nebol výrok rozhodnutia o ďalšom neposudzovaní podporený konkrétnymi osobitnými zákonmi, ktoré by odôvodňovalo takýto výrok a to zo žiadneho hľadiska, ktoré predpokladajú kritériá podľa prílohy č.10 k zákonu EIA a preto nebolo rozhodnuté v zmysle §29 ods.3 zákona EIA – teda na základe primeraného použitia týchto kritérií.**

- Rozhodnutie nie je odôvodnené v zmysle §47 ods.3 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-47.odsek-3), podľa ktorého *„V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.“*

  Len rozhodnutie, ktoré má všetky uvedené náležitosti je možné súdne preskúmať, tieto náležitosti teda sú:
  a) Zoznam podkladov rozhodnutia, na základe ktorých správny orgán rozhodol. V kontexte zisťovacieho konania sú to najmä zámer a stanoviská dotknutých orgánov, dotknutých obcí, stanoviská verejnosti a doplňujúca informácia. Dôvod uvedenia je skontrolovať či úrad konal v súlade so zásadou materiálnej pravdy a teda v zmysle §32 ods.1 správneho poriadku si zabezpečil všetky dôkazy a dôkazné prostriedky, ktoré pri rozhodovaní použil.
  b) Voľná úvaha podľa §33 ods.4 správneho poriadku, ktorou správny orgán vysvetlí akým spôsobom vyhodnotil zabezpečené dôkazy v kontexte predmetného rozhodnutiu. V prípade rozhodnutia EIA to znamená uviesť súvis medzi vecným vyhodnotením konkrétneho vplyvu na životné prostredie a spôsobom ako sa v kontexte konkrétneho kritéria podľa prílohy č.10 v zmysle osobitného zákona, ktorým sa daná oblasť materiálne upravuje a výrokom rozhodnutia.
  c) Kauzálny nexus právneho vyhodnotenia, t.j. sled logických úvah, ktorými úrad uvedie akým spôsobom zo znenia právnych predpisov odvodil konkrétne znenie výroku rozhodnutia.
  d) Vyhodnotenie pripomienok účastníkov konania, ktoré je taktiež potrebné vyhodnotiť s ohľadom na znenie osobitnej právnej normy §20a zákona EIA.

  Napadnuté rozhodnutie neobsahovalo kauzálny nexus právneho vyhodnotenia rozhodnutia a neobsahovalo vyhodnotenie pripomienok a návrhov dotknutých organizácií podľa §20a zákona EIA.

Uvedené je zásadný nedostatok rozhodnutia EIA, ktorý popiera účel a zmysel rozhodnutia podľa §2 zákona EIA a tým je účinná ochrana životného prostredia dôsledným posúdením vecnej a právnej roviny environmentálnych vplyvov a súbežne uložením primerných ale efektívnych zmierňujúcich opatrení. Keďže rozhodnutie nemá tieto atribúty, je nutné ho vyhodnotiť ako arbitrárne a svojvoľné.

- Na stránke projektu (https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/zariadenie-na-zber-zhodnocovanie-odpadov-stara-lubovna-1) neboli zverejnené predpísané náležitosti podľa §24 ods.1 písm.i zákona EIA (stanoviská dotknutých orgánov, stanoviská verejnosti, doplňujúce informácie). Podľa §24 ods.45 zákona EIA môže podať odvolanie aj ten subjekt, ktorý nebol účastníkom konania. Správne konanie sa riadi zásadou neverejnosti, teda neúčastník konania nevie ani využiť alternatívny spôsob získania týchto informácií. Pre podanie odvolania môžu byť podstatné práve informácie, ktoré nie sú v zámere ale sú podkladom rozhodnutia na základe dokazovania v zisťovacom konaní. Týmto spôsobom sa ipso facto zužuje informovanosť verejnosti o životnom prostredí a znižuje sa možnosť podať odvolanie podľa §24 ods.4 zákona EIA.

  §24 ods.1 písm.i zákona EIA tvorí osobitnú právnu normu vo vzťahu k §3 ods.6 správneho poriadku vzhľadom na práva, ktoré sa tým upravujú. Nerieši sa tým nazeranie do spisu pre účastníkov konania, ale zabezpečuje sa tým ústavné právo na informácie pre verejnosť v oblasti životného prostredia tak, ako vyplývajú z čl.45 Ústavy SR, medzinárodnej zmluvy (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/43/20060204) či z európskeho práva (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0052&from=sk) . Všeobecnou právnou normou, ktorá rieši situáciu kde je predmetom konania všeobecný záujem verejnosti a nielen účastníkov konania, je §3 ods.6 správneho poriadku, ktorý ustanovuje povinnosť zverejňovať informácie o takom konaní, ktoré je predmetom záujmu verejnosti.

  Osobitným druhom konaní, ktoré sú vždy predmetom záujmu verejnosti je aj konanie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Osobitným procesným právom, ktoré zákon EIA priznáva aj neúčastníkom konania je napr. právo podať odvolanie podľa §24 ods.4 zákona EIA (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-24.odsek-4).

  Pre účastníka konania sú určené procesné normy nazerania do spisu (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-23) a vyjadrenia sa k podkladom (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-33). Tieto práva má však len účastník konania, nie neúčastník a to aj vzhľadom na neverejnosť správneho konania.

  Ako sa má verejnosť, ktorá nebola účastníkom konania oboznámiť s podkladmi rozhodnutia? Jedine prostredníctvom procesného inštitútu podľa §3 ods.6 správneho poriadku a jeho osobitnej úpravy v §24 ods.1 písm.i zákona EIA (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-24.odsek-1.pismeno-i)

  Osobitná právna norma však nie je neproblémová, nakoľko pri jej formulácii došlo v legislatívnom procese k nedostatkom pri transpozícii Smernice EIA. Zákon EIA okrem iného transponuje do slovenského právneho poriadku Smernicu o EIA; ktorá používa legálny termín „povolenie“ na označenie rozhodnutia, ktorým sa ukončuje proces EIA. V zákone EIA sú definované 3 druhy rozhodnutia, ktoré zakončujú proces EIA: rozhodnutie o podnete podľa §19, rozhodnutie zo zisťovacieho konania podľa §29 a záverečné stanovisko podľa §37. Všetky uvedené rozhodnutia sú „povolením“ podľa smernice o EIA. Takémuto výkladu nasvedčuje aj §29 ods.12 zákona EIA, ktorým sa odstraňuje zákonná prekážka podľa §38 ods.3 zákona EIA – teda rozhodnutie zo zisťovacieho konania „povoľuje“ ísť v rozhodovacom procese ďalej, resp. „povoľuje“ daný zámer z hľadiska účelu a cieľov zákona EIA. Je nepochybné aj zo systematiky §24 ods.1 zákona EIA, že sa ním sleduje zverejňovanie informácií, ktoré sa týkajú daného procesu EIA; vzhľadom na §38 ods.3 zákona EIA ani nie je možné ani len začať následné konanie o povolení činnosti; preto doslovný gramatický výklad je absurdný (nemožno zverejňovať podklady k ešte neexistujúcemu konaniu) a sám o sebe z tohto dôvodu preukazujúci jeho nesprávnosť.

  Ustanovenia §24 ods.1 písm.i zákona EIA je preto potrebné vykladať v tom zmysle, že stanovuje právnu povinnosť príslušnému orgánu zverejniť na webe všetky podklady daného rozhodnutia a že sa jedná

o osobitnú právnu normu k §3 ods.6 správneho poriadku.

Úrad takto nekonal s následkom neinformovania verejnosti, ktorá nie je účastníkom konania a tým pádom jej obmedzil znalosti o danom zámere do takej miery, že jej efektívne zmaril možnosť podať odvolanie podľa §24 ods.4 zákona EIA nakoľko nemala dostatočné informácie o tom, na základe čoho úrad vo veci rozhodoval.

a) Úrad si nezistil úplne a presne skutkový stav veci minimálne v rozsahu skutočností opísaných v predchádzajúcich bodoch a teda porušil §32 ods.1 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-32.odsek-1).

   Neúplnosť a nepresnosť zistenia skutkového stavu následne spôsobuje vecne nesprávne rozhodnutie, čo je rozpor s §3 ods.4 správneho poriadku. Podľa §3 ods.4 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-3.odsek-4) je úrad povinný na základe úplného a presného zistenia skutkového stavu vybaviť vec nielen zákonne ale aj vecne správne. Vecná správnosť rozhodnutia zo zisťovacieho konania je teda súčasťou jeho zákonnosti.

b) Navrhovateľ má povinnosť poznať dôsledky svojej činnosti na životné prostredie (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-18.odsek-1) a má povinnosť ich vyhodnotiť procesom zisťovacieho konania podľa zákona EIA (shorturl.at/dGIJ3 a shorturl.at/CIKV4); úrad mal povinnosť podľa §3 ods.1 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-3.odsek-1) povinnosť dôsledne dbať na plnenie týchto povinností. Navrhovateľ (resp, ním poverená osoba v zisťovacom konaní) si svoju povinnosť podľa uvedených právnych povinností nesplnila a úrad si nesplnil povinnosť dôsledne na týchto povinnostiach dbať.

   ZDS ako ekologická organizácia si plní svoju povinnosť podľa §19 zákona o životnom prostredí (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-19.odsek-1) upozorniť na ohrozenie životného prostredia spočívajúce v nedostatočnom vyhodnotení vplyvov na životné prostredie ako aj v nedostatočnej a nesprávnej aplikačnej praxi úradu.

   Úrad bez výhrad akceptoval neochotu navrhovateľa dosahovať účel a cieľ zákona EIA podľa §2 písm.a a písm.d (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-2) tým, že abdikoval na povinnosť uložiť ďalšie opatrenia navrhovateľovi, ktorými by sa zabezpečila vysoká úroveň ochrany životného prostredia, hoci na to ZDS upozornil a hoci navrhol konkrétne opatrenia v tomto smere.

   Úrad tak súčasne porušil poslednú časť §3 ods.1 správneho poriadku (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1967/71/20180901.html#paragraf-3.odsek-1) dôsledne vyžadovať od navrhovateľa ako účastníka konania plnenie jeho povinností, pričom povinnosť v tomto smere mu vo všeobecnosti ukladá §17 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17). Úrad vo svojej podstate nezákonným spôsobom umožňuje navrhovateľovi bez zodpovednosti porušovať environmentálne povinnosti.

Vo výsledku je napadnuté len formalistickým dokumentom, ktorým sa ipso facto umožňuje získať povolenie na realizáciu navrhovanej činnosti ale bez toho, aby bola predmetom účinného posudzovania vplyvov na životné prostredie ako spôsobu zabezpečenia vysokej ochrany životného prostredia.

Podľa §59 ods.1 Správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni. Vzhľadom na konštatované pochybenia v predmetnom konaní žiadame, aby odvolací orgán napadnuté rozhodnutie zrušil podľa §59 ods.3 Správneho poriadku a vec vrátil na nové zisťovacie konanie. Toto odvolanie má podľa §55 ods.1 Správneho poriadku odkladný účinok.

♥Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí. ♠ S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme. ♦ Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do

elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*; listiny v papierovej forme nezasielať. ♣ Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*.
★ **Zásady Integrity konania ZDS**: https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/
★ **Environmentálne princípy činnosti ZDS**: https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/

ZDS je inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach (https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89), kde je neštánym kontrolórom vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasti európskej Zelenej transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk).

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS **https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in**, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,
--

Združenie domových samospráv
Marcel Slávik, predseda
sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676
www.samospravydomov.org
www.climaterealityproject.com